

Pangandussektori IV kvartali 2017 ülevaade

Eestis tegutsevate pankade laenuportfelli aastakasv 2017. aasta neljandas kvartalis kiirenes, kolmanda kvartali 1,4%lt 2,1%ni. Laenukasv viimaste aastate võrdluses on siiski madal. Selle põhjuseks on ühekordsed turuosaliste konsolideerimisgrupis toimunud ümberkorraldused kolmandas kvartalis. Nimetatud ümberkorralduste mõju elimineerides laenukasv tegelikkuses kiirenes ja küündis neljandas kvartalis 6,8%ni (kolmandas kvartalis oleks laenukasv olnud 6,1%).

Põhinäitajad	III kvartal 2017	Muutus	IV kvartal 2017
Laenujäägi aastakasv	1,4%	?	2,1%
Hoiuste jäägi aastakasv	5,4%	?	4,5%
Laenude ja hoiuste suhtarv	106%	?	107%
Pikaajaliste viivislaenude osakaal laenuportfellis	1,0%	?	0,8%
Likviidsuskattekindaja	181%	?	165%
Kasum	85 mln €	?	78 mln €
Kulude ja tulude suhe	46%	?	48%
Omakapitali tootlikkus	10,2%	?	10,3%
Varade tootlikkus	1,6%	?	1,6%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	35,7%	?	30,1%

Grupisiseste tehingute tulemusel äriühingute laenuportfelli maht vähenes võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 2,6% võrra, sh vähenes mittefinantsettevõtete laenuportfelli maht 6,2% võrra. Erasisikute laenuportfelli aastakasv jäi kolmanda kvartali tasemele ja oli 6,7%. Peamiseks erasisikute laenukasvu mõjutajaks olid eluasemelaenud.

Hoiuste jäägi aastakasv aeglustus neljandas kvartalis kolmanda kvartali 5,4%lt 4,5%ni. Kuna hoiuste kasv ületas laenukasvu, langes pangandussektori (koos filiaalidega) laenude ja hoiuste suhtarv aastaga 107%ni.

Eesti pangandussektori laenukvaliteet on erakordselt hea. Pankade pikaajaliste ehk üle 90 päeva viivises olevate laenude osakaal vähenes ning oli aasta lõpus 0,82%. Paranemine suhtarvudes

tulenes nii laenuportfelli kasvust kui ka problemlaenude vähenemisest.

Pankade likviidsusseis on püsinud tugev. Kõik pangad täitsid likviidsuskattekindaja nõuet piisava varuga, ehkki sektori keskmine näitaja langes aasta lõpus kolmanda kvartali 181%lt 165%ni. Lisaks likviidsuskattekindaja täitmiseks mõeldud vahenditele on pankadel ka muid likviidseid vahendeid (hoiused krediitdiasutustes) ning selliste varade osakaal moodustas 23% varadest.

Pankade ressurss suurenes neljandas kvartalis 2,4% võrra. Ressursi liikidest kasvas enim krediitdiasutuste ja kodumajapidamiste ning vähenes keskvalitsuse ja pensionifondide hoiuste maht. Klientide hoiused suurenesid kvartaliga 0,9% võrra. Residentide hoiused suurenesid 1,8% ning mitteresidentide hoiused vähenesid 5,5% võrra. Kokkuvõttes langes mitteresidentidest klientide hoiuste osakaal neljandas kvartalis kolmanda kvartali 12,5%lt 11,7%ni.

Pangad ja filiaalid teenisid neljandas kvartalis 78,3 miljonit eurot kasumit, 8% vähem kui kolmandas kvartalis. Pangandussektori tulu oli aga 1% võrra suurem, küündides 211,6 miljoni euroni. Peamistest tululiikidest teenustasutulud kasvasid, kvartaliga 3%, ent intressitulud vähenesid, 2% jagu.

2017. aasta kokkuvõttes teenis pangandussektor kasumit 342 miljonit eurot ehk 5% võrra vähem kui aasta varem. Pangandussektori tulud kokku olid 835 miljonit eurot ehk 6% võrra väiksemad kui 2016. aastal.

Pankade aastane omakapitali tootlikkus kerkis neljanda kvartali lõpuks kolmanda kvartali 10,2%lt 10,3%ni.

Usaldatavusnõuete näitajad neljandas kvartalis langesid. Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv vähenes 35,7%lt 30,1%ni, konsolideeritud arvestuses oli see näitaja 30,1%. Langus kapitaliseerituses tulenes peamiselt riskivarade suurenemisest.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Eesti pankadel ei ole riskipositsioone moratoriumi all oleva Läti ABLV Bank'i suhtes. Viimase moratoriumi kaasusega ei tuvastanud Finantsinspeksioon igapäevase hoiuste seire (kehtestatud suurima mitteresidentidest hoiuse osakaaluga pankadele) raames tavatuid hoiuste liikumisi Eesti pankades.
- Pankade pikaajaliste ehk üle 90 päeva viivises olevate laenude osakaal on languses. Pikaajalised viivised on täies mahus kaetud allahindlustega.
- Pangad on likviidsed. Pangandussektori keskmine likviidsusnäitaja (LCR) ületas suure varuga normatiivi. Lisaks normatiivi täitmisele hoidsid pangad täiendavat likviidsust mitte-LCR instrumentides.
- Tururiski osakaal on suhteliselt madal, väärtpaberiportfelli osakaal moodustab 3-4% varadest. Enamik tururiski kandvatest varadest on võlakirjadega seotud ning paigutatud kvaliteetsetesse väärtpaberitesse.
- Pankade kasumlikkus püsib hea. Neljandas kvartalis suurenes pankade aastane omakapitali tootlikkus. See näitab, et pangad suudavad madalate intressimäärade keskkonnas säilitada kasumlikkust.
- Neljandas kvartalis toimus kaheksa äritegevuse jätkuvust häirinud süsteemitõrget kogu kestvusega 13 tundi. 2017. aastal suurenes raporteeritud intsidentide arv võrreldes eelneva aastaga 17%.
- Mitteresidentide hoiuste osakaal langes aasta lõpus 11,7%ni. Kuna mitteresidentide hoiused on oma olemuselt volatiilsemad, hoiavad pangad nimetatud hoiustega seonduva

likviidsusrisiki katteks kõrgemaid likviidsuspuhvreid.

- Riskid on endiselt üleval emapankade koduturgudel Rootsis. Kinnisvarahinnad aasta teises pooles Rootsis langesid. Rootsi kinnisvarasektoriga seonduvad riskid püsivad endiselt ning riskide realiseerumisel võib selle mõju kanduda ka Eesti pangandusturule. Seetõttu on oluline, et pangad säilitaksid riskide realiseerumise katteks piisavad kapitalipuhvrid, mille olemasolu vähendab piiriüleste riskide ülekandumise mõju. Lisaks Rootsi kinnisvarasektoriga seotud riskidele on probleemiks majapidamiste kõrge võlakoormus ning pankade finantseerimise struktuuri haavatavus.

[Pangandussektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 13.12.2018